

Taustinfo

EKP EKSPERTIDE MAKROMAJANDUSLIK ETTEVAADE EUROALA KOHTA

EKP eksperdid on kuni 23. veebruarini 2009 saadaval olnud teabe põhjal koostanud ettevaate, mis käsitleb euroala makromajanduslikku arengut.¹ Kajastades üleilmse majanduskasvu ja euroala nõudluse nõrka väljavaadet, peaks SKP keskmine aastane reaalkasv olema 2009. aastal negatiivne, jäädes vahemikku $-3,2$ kuni $-2,2\%$ ja ulatudes 2010. aastal $-0,7\%$ st $+0,7\%$ ni. Inflatsiooni peaksid alandama toormehindade langus ja majandustegevuse vähenemine. ÜTHI keskmine kogukasv on 2009. aastal ettevaate kohaselt $0,1-0,7\%$ ja jääb 2010. aastal vahemikku $0,6-1,4\%$.

Tehnilised eeldused intressimäärade, vahetuskursside, toormehindade ja eelarvepoliitika kohta

Tehnilised eeldused intressimäärade ning nafta ja muu toorme (v.a energia) hinna kohta põhinevad turgude ootustel seisuga 13. veebruar 2009.² Eeldused lühiajaliste intressimäärade kohta on üksnes tehnilist laadi. Lühiajalisi intressimäärasid mõõdetakse kolme kuu EURIBORina ja turgude ootused tuletatakse futuurlepingute intressimääradele. Selle meetodi kohaselt on lühiajaliste intressimäärade keskmine tase 2009. aastal $1,8\%$ ja 2010. aastal $2,1\%$. Turgude ootuste kohaselt peaks riikide kümneaastase tähtajaga võlakirjade nominaalne intressimäär euroalal püsima 2009. aastal keskmiselt $4,2\%$ ja 2010. aastal $4,6\%$ tasemel. Põhiprognoosis võetakse arvesse praegusi rangeid rahastamistingimusi. Lisaks sisaldab see eeldust, et pankade laenuintressimäärade ja eespool mainitud intressimäärade vahe ettevaateperioodil mõnevõrra väheneb. Laenuitingimused peaksid ettevaateperioodil muutuma järk-järgult leebemaks. Seoses toormehindadega eeldatakse 13. veebruaril lõppenud kahenädalase perioodi jooksul toimunud futuuriturgude arengu põhjal, et naftabarreli keskmine hind peaks 2009. aastal olema $49,3$ USA dollarit ja 2010. aastal $57,4$ USA dollarit. Toiduainete rahvusvahelised hinnad USA dollarites langevad 2009. aastal eeldatavalt $11,8\%$ võrra ja tõusevad 2010. aastal $4,9\%$ võrra. Muu toorme (v.a energia ja toiduained) hinnad USA dollarites peaksid eelduste kohaselt 2009. aastal märkimisväärselt langema $-29,8\%$ võrra ja tõusma 2010. aastal $6,0\%$ võrra.

Tehniliseks eelduseks on, et kahepoolsed vahetuskursid püsivad ettevaateperioodil muutumatuna 13. veebruarile eelnenud kahe nädala jooksul kehtinud keskmisel tasemel. Seega peaks EUR/USD vahetuskurs püsima nii 2009. kui ka 2010. aastal tasemel $1,29$ ning euro efektiivne vahetuskurs peaks olema 2009. aastal keskmiselt $2,4\%$ madalam kui 2008. aastal ning 2010. aastal keskmiselt $0,1\%$ madalam kui 2009. aasta keskmine.

Eelarvepoliitikat käsitlevad eeldused põhinevad euroala liikmesriikide riigieelarve kavadel seisuga 13. veebruar 2009. Need hõlmavad kõiki meetmeid, mille riikide parlamendid on juba heaks kiitnud või mis on üksikasjalikult välja töötatud ja läbivad tõenäoliselt edukalt seadusandliku protsessi. Eelkõige võetakse ettevaates arvesse eelarvepoliitiliste stiimulite programme, mille mitmed riigid on vastu võtnud.

Eeldused rahvusvahelise keskkonna kohta

Arvestades finantskriisist tekkinud reaalmajanduse tugeva vastureaktsiooni kiiret võimenumist arenenud riikides ja kriisi mõju üha suuremat ülekandumist arenevate turgudega riikidesse, eelkõige maailmakaubanduse järsu vähenemise kaudu, halvenes maailmamajanduse väljavaade 2008. aasta viimases kvartalis märkimisväärselt.

¹ EKP ekspertide ettevaade täiendab eurosüsteemi ekspertide makromajanduslikku ettevaadet, mille EKP ja euroala liikmesriikide keskpankade eksperdid koostavad kaks korda aastas. Ettevaate koostamisel kasutatavad meetodid on kooskõlas eurosüsteemi ekspertide ettevaate koostamisel kasutatavate meetoditega, mida kirjeldatakse EKP 2001. aasta juunis avaldatud juhendis „A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises”. Ettevaadetega seonduva ebakindluse kajastamiseks kasutatakse iga näitaja puhul väärtusvahemikke. Kõigi muutujate ja ajavahemike kohta esitatud väärtusvahemikud vastavad mudelipõhisele 75%lisele tõenäosusintervallile. Seda meetodit tutvustatakse EKP 2008. aasta septembris avaldatud väljaandes „New procedure for constructing ECB staff projection ranges”, mis on samuti kättesaadav EKP veebilehel.

² Nafta- ja toiduainehindu käsitlevad eeldused põhinevad kuni 2010. aasta lõpuni futuuride hindadel. Eeldatakse, et ülejäänud toormehinnad järgivad futuuride hindu kuni 2009. aasta lõpuni ning arenevad seejärel kooskõlas üleilmse majandustegevusega.

Ettevaate kohaselt tabab maailmamajandust mitmete aastakümnete kiireim ja ulatuslikeim langus. SKP reaalkasv väljaspool euroala peaks alanema 2008. aasta 3,6%lt keskmiselt 0,2%ni 2009. aastal ja tõusma üleilmsete ekspansiivsete eelarvepoliitika meetmete toel taas mõnevõrra 2010. aastal, ulatudes 2,5%ni. Üleilmse majandustegevuse aeglustumine mõjutab tõenäoliselt eelkõige euroala peamisi kaubanduspartnereid. Selle tagajärjel peaks euroala eksporditurgude kasv olema 2009. aastal negatiivne, alanedes -5,3%ni, võrreldes 4,1%ga 2008. aastal. 2010. aastal peaks eksporditurgude kasv taas tõusma, ulatudes 1,9%ni.

SKP reaalkasvu ettevaade

Alates 2008. aasta teisest kvartalist on euroala SKP reaalkasv olnud negatiivne, alanedes aasta viimases kvartalis eelmise kvartaliga võrreldes 1,5%. Lühiajaliste majandusnäitajate ja uuringuandmete kohaselt jätkub SKP kasvu aeglustumine ka 2009. aastal, ehkki väiksemas ulatuses kui 2008. aasta lõpus. See kajastab ekspordi vähenemist ja euroala nõudluse vaibumist. Investeeringuväljavaateid mõjutavad vähene üleilmne majandusaktiivsus ja suur ebakindlus. Elamuehitusse tehtavad investeeringud peaksid vähenema, kajastades ühtlasi eluasemeturgudel toimuvat korrektsiooni mõnedes euroala riikides. Eratarbimist peaksid pärssima halvenevad tööturutingimused ja tarbijate nõrk kindlustunne. Hiljutised negatiivsed sündmused – maailmakaubanduse ja kindlustunde vähenemine ning rahastamistingimuste karmistumine – peaksid ettevaateperioodil võtma positiivsema suuna üksnes vähehaaval. Euroala ja teiste riikide ulatuslike makromajanduslike stiimulite ning finantssüsteemi toimimise tagamiseks võetud meetmete abil peaks olukord siiski 2010. aastaks paranema. Seda soodustab tõenäoliselt ekspord, finantsturgude eeldatav järkjärguline normaliseerumine ja eluasemeturgude stabiliseerumine. Kokkuvõttes peaks 2008. aastal 0,8% võrra tõusnud reaalne SKP langema 2009. aastal 2,2 kuni 3,2% ning jääma seejärel -0,7 ja +0,7% vahele 2010. aastal.

Tabel A. Makromajanduslik ettevaade euroala kohta

(keskmine aastane muutus protsentides)^{1), 2)}

	2008	2009	2010
ÜTHI	3,3	0,1–0,7	0,6–1,4
Reaalne SKP	0,8	-3,2 – -2,2	-0,7 – 0,7
Eratarbimine	0,5	-1,2 – -0,2	-0,4 – 1,0
Valitsussektori tarbimine	2,1	1,3–2,1	1,1–1,9
Kapitali kogumahutus põhivarasse	0,3	-8,6 – -5,8	-4,3 – -0,3
Ekspord (kaubad ja teenused)	1,8	-9,7 – -6,9	-0,9 – 1,9
Import (kaubad ja teenused)	1,8	-8,0 – -5,0	-1,6 – 2,6

1) Reaalset SKPd ja selle komponente käsitlev ettevaade põhineb tööpäevade arvu järgi korrigeeritud andmetel. Ekspordi ja impordi ettevaade hõlmab ka euroalasisest kaubandust.

2) SKP andmed on esitatud kõigi 16 euroala liikmesriigi kohta. 2009. aasta ettevaadete ÜTHI andmed hõlmavad ka Slovakkia. Protsentides väljendatud muutused 2009. aasta kohta põhinevad euroala koosseisul, kuhu Slovakkia oli kaasatud juba 2008. aastal.

Hinna- ja kuluettevaated

Alanevate toormehindade ja varasemast toormehindade muutusest tingitud baasefektide tulemusel langeb ÜTHI-inflatsioon ettevaate kohaselt 2008. aasta 3,3%lt 2009. aastal keskmiselt 0,1–0,7%ni, kajastades üha enam majanduse halvenevat väljavaadet. 2010. aastal peaks inflatsioon püsima 0,6–1,4% tasemel. Euroala nõrk majanduskasvu väljavaade peaks hoidma ka hinnasurve euroalal mõõdukana kogu ettevaate perioodil. Eelkõige peaksid märkimisväärselt vähenema töötaja kohta makstavad hüvitised, mis 2008. aastal jõuliselt suurenesid. Halvenevaid tööturutingimusi ja alanevat inflatsiooni silmas pidades aeglustub palgakasv nii avalikus kui ka erasektoris. Kasumimarginaalide vähenemine peaks inflatsiooni veelgi alandama. Kokkuvõttes peaks madal üleilmne inflatsioon alandama ka impordihindu.

Võrdlus 2008. aasta detsembri ettevaatega

2008. aasta detsembri kuubulletäänis avaldatud eurosüsteemi ekspertide makromajandusliku ettevaatega võrreldes prognoositakse 2009. ja 2010. aastaks oluliselt aeglasemat SKP reaalkasvu, mis kajastab nõrgemat üldilmset majandustegevust, vara hindade alanemist ja vähenenud kindlustunnet.

2009. ja 2010. aastaks prognoositava ÜTHI aastakasvu väärtusvahemikud jäävad 2008. aasta detsembri ettevaates esitatud väärtusvahemikest oluliselt madalamaks, kajastades peamiselt energia- ja toiduainehindade allapoole kohandamist ning majanduslanguse mõju palkadele ja hindadele.

Tabel B. Võrdlus 2008. aasta detsembri ettevaatega

(keskmine aastane muutus protsentides)

	2008	2009	2010
Reaalne SKP – detsember 2008	0,8–1,2	-1,0 – 0,0	0,5–1,5
Reaalne SKP – märts 2009	0,8	-3,2 – -2,2	-0,7 – 0,7
ÜTHI – detsember 2008	3,2–3,4	1,1–1,7	1,5–2,1
ÜTHI – märts 2009	3,3	0,1–0,7	0,6–1,4

© Euroopa Keskpank, 2009

Aadress: Kaiserstrasse 29, D60311 Frankfurt am Main, Saksamaa

Postiaadress: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Saksamaa

Telefon: +49 69 1344 0

Faks: +49 69 1344 6000

Veebileht: <http://www.ecb.europa.eu>

Kõik õigused on kaitstud.

Taasesitus õppe- ja mitteäriilistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.